

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

юридичний факультет

Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**  
**ФІНАНСОВЕ ПРАВО**

<b>Рівень вищої освіти</b>	Перший рівень
<b>Спеціальність: освітня програма</b>	081 Право: Право

Затверджено рішенням Ради з якості

\_\_\_\_\_  
Протокол від \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_

Голова Ради з якості

\_\_\_\_\_  
Стогова Ольга  
Володимирівна

## ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Старинський Микола  
Володимирович

Рецензування робочої навчальної програми	<hr/> <hr/>
Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми Право	Протокол від _____ № _____  Керівник РПГ (гарант програми) _____ Руденко Людмила Дмитрівна
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки	Протокол від _____ № _____  Завідувач кафедри _____ Ільченко Олександр Васильович



# СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## 1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

<b>Повна назва навчальної дисципліни</b>	Фінансове право
<b>Повна офіційна назва закладу вищої освіти</b>	Сумський державний університет
<b>Повна назва структурного підрозділу</b>	юридичний факультет. Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
<b>Розробник(и)</b>	Старинський Микола Володимирович
<b>Рівень вищої освіти</b>	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
<b>Семестр вивчення навчальної дисципліни</b>	16 тижнів протягом 7-го семестру
<b>Обсяг навчальної дисципліни</b>	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 1 кред. ЄКТС, 30 год. становить курсова робота. Для денної форми навчання 64 год. становить контактна робота з викладачем (32 год. лекцій, 32 год. практичних занять), 86 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 22 год. становить контактна робота з викладачем (12 год. лекцій, 10 год. практичних занять), 128 год. становить самостійна робота.
<b>Мова викладання</b>	Українська

## 2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

<b>Статус дисципліни</b>	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Право"
<b>Передумови для вивчення дисципліни</b>	Адміністративне право, Конституційне право, Судові та правоохоронні органи України
<b>Додаткові умови</b>	Додаткові умови відсутні
<b>Обмеження</b>	Обмеження відсутні

## 3. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу «Фінансове право» є формування в студентів конструктивного мислення та набуття ними сучасних знань у сфері правового регулювання фінансових відносин, а також практичних навиків застосування чинного законодавства в сфері утворення, розподілу і використання публічних фондів грошових коштів, здійснення фінансового контролю та притягнення до відповідальності за порушення фінансового законодавства

## 4. Зміст навчальної дисципліни

## **Модуль 1. Загальна частина**

Тема 1 Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні

Поняття, ознаки та функції фінансів. Публічні та приватні фінанси. Зміст та елементи фінансової системи держави. Принципи, напрями і методи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Органи управління державними фінансами. Правові основи фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.

Тема 2 Фінансове право в системі права України

Поняття фінансів, їх ознаки та функції. Фінансова система України та її структура. Зміст, принципи, форми та методи фінансової діяльності держави. Система фінансових органів. Предмет, метод, система, джерела фінансового права. Фінансово-правове регулювання: поняття та зміст. Фінансове законодавство: поняття, структура, загальна характеристика. Фінансове право в системі права. Наука фінансового права: історично-правові аспекти, сучасний стан та перспективи розвитку

Тема 3 Фінансові норми та правовідносини

Поняття фінансово-правової норми, її ознаки, особливості та зміст; класифікація за способом впливу на учасників правовідносин, за змістом, за функціональним призначенням тощо. Структура фінансово-правової норми. Особливості санкцій фінансово-правових норм. Фінансові правовідносини: поняття та особливості, класифікація, структура. Суб'єкти та учасники фінансових правовідносин. Особливості об'єкту фінансових правовідносин. Фактичний та юридичний зміст фінансових правовідносин.

Тема 4 Правові засади фінансового контролю в Україні

Поняття фінансового контролю та його зміст. Види фінансового контролю за часом проведення, за формою проведення, за сферою фінансової діяльності, за суб'єктним складом органів, що його здійснюють. Методи фінансового контролю. Види органів фінансового контролю. Повноваження органів законодавчої влади, органів виконавчої влади, спеціальних контрольних органів, органів місцевого самоврядування, недержавних організацій в сфері фінансового контролю. Порядок реалізації контрольних повноважень в фінансовій сфері органами фінансового контролю (Рахункова палата України, Міністерство фінансів України, Державна казначейська служба, Державна аудиторська служба, Державна фіскальна служба, Національний банк України)

Тема 5 Відповідальність за порушення фінансового законодавства

Поняття та ознаки фінансово-правової відповідальності. Принципи фінансово-правової відповідальності. Функції фінансово-правової відповідальності. Загальна характеристика фінансового правопорушення. Поняття та види фінансових санкцій. Види фінансово-правових санкцій. Риси і ознаки фінансово-правових санкцій. Особливості фінансово-правових санкцій. Порядок реалізації фінансово-правової відповідальності. Стадії фінансово-правової відповідальності.

## **Модуль 2. Спеціальна частина**

#### Тема 6 Загальні положення бюджетного права

Поняття бюджету та його значення для функціонування держави та місцевого самоврядування. Предмет бюджетного права. Бюджетно-правові норми: поняття, особливості, структура, класифікація. Бюджетні правовідносини: поняття, особливості, зміст та види. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Джерела бюджетного права. Бюджетне законодавство

#### Тема 7 Бюджетна система України

Бюджетна система України та принципи її побудови. Правове регулювання структури бюджету. Бюджетні права України та місцевого самоврядування. Бюджетна класифікація: поняття та структура.

#### Тема 8 Організаційно-правові засади бюджетного процесу

Поняття бюджетного процесу та його принципи. Поняття стадій бюджетного процесу. Бюджетний період. Учасники бюджетного процесу та їх повноваження. Порядок подання та розгляду законопроектів, які впливають на доходну чи видаткову частину бюджетів. Застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Складання прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди. Бюджетні призначення та асигнування. Резервний фонд бюджету. Складання проекту бюджету; розгляд та затвердження бюджету, виконання бюджету, особливості формування надходжень бюджету та здійснення витрат в разі несвоєчасного набрання чинності законом про Державний бюджет України. Особливості бюджетного процесу для місцевих бюджетів. Принципи виконання Державного бюджету України. Казначейське обслуговування бюджетних коштів. Виконання Державного бюджету за доходами. Виконання Державного бюджету за видатками. Особливості виконання місцевих бюджетів. Фінансування видатків. Державні та місцеві запозичення. Правове регулювання міжбюджетних відносин. Правові засади розмежування видатків між бюджетами. Передача коштів між місцевими бюджетами. Міжбюджетні трансферти: поняття, види та особливості. Поняття, система та особливості бюджетного контролю. Поняття та види порушень бюджетного законодавства. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства. Правові засади здійснення публічних закупівель.

#### Тема 9 Загальні положення податкового права України

Поняття податкового права. Становлення податкового права як галузі права в системі права України. Розвиток наукових підходів до розуміння податкового права та його функцій у розвитку держави. Предмет та метод податкового права. Особливості методу податкового права. Характеристика державно-владних розпоряджень як характерної особливості методу податкового права. Система та джерела податкового права. Принципи податкового права. Податково-правові норми та податкові правовідносини.

## Тема 10 Поняття та характеристика податку

Зародження податку, як особливої форми утримання держави її громадянами. Поняття та характеристика напрямків сприйняття податків. Функції податків та особливості їх реалізації. Елементи правового механізму податку. Характеристика основних елементів правового механізму податку (платник податку, об'єкт оподаткування та ставка податку). Характеристика додаткових елементів правового механізму податку (строк і порядок сплати, податкова звітність тощо). Класифікація податків. Характеристика видів податків залежно від компетенції органу, що встановлює податковий платіж на відповідній території. Характеристика видів податків залежно від каналу надходження. Характеристика видів податків залежно від методу стягнення. Характеристика видів податків залежно від методу оподаткування. Податкова система України. Контролюючі органи. Поняття та зміст та принципи податкової системи. Податок як правова категорія: поняття, ознаки та сутність. Принципи та функції податку. Співвідношення податків та інших обов'язкових платежів. Класифікація податків. Характеристика елементів правового механізму податку (платник податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку, порядок обчислення податку, податковий період, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності, податкові пільги). Права та обов'язки платників податків та контролюючих органів. Особи, що сприяють сплаті податків. Облік платників податків.

## Тема 11 Правове регулювання митних платежів

Поняття та принципи митного регулювання. Роль та місце митних платежів в податковій системі. Поняття та види мита. Ввізне мито, вивізне мито, сезонне мито, особливі види мита. Поняття та види митних режимів. Встановлення митних платежів. Справляння митних платежів. Визначення бази оподаткування митом. Фінансово-правові аспекти діяльності митних органів України. Правові засади здійснення контролю за сплатою митних платежів. Порядок сплати мита. Пільги при сплаті мита.

## Тема 12 Фінансово-правові основи обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів

Поняття страхування як економічної і правової категорії, його завдання і функції. Галузі права, якими регулюються страхові відносини. Види страхування. Органи, які здійснюють нагляд і регулювання страхових відносин. Сутність обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів. Види державних цільових позабюджетних фондів. Пенсійний фонд як централізований орган виконавчої влади і як фонд коштів для забезпечення пенсій і соціальних послуг. Правовий режим коштів Пенсійного фонду та інших соціальних страхових позабюджетних фондів (на випадок безробіття, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням). Правовий режим коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Фінансовий контроль за утворенням та використанням цільових позабюджетних фондів.

### Тема 13 Правове регулювання банківської діяльності

Ринки фінансових послуг як предмет фінансово-правового регулювання. Поняття банківської системи України та банку. Фінансово-правове регулювання банківської діяльності. Поняття та характеристика центрального банку держави. Зміст правового статусу центрального банку держави. Особливості становлення Національного банку України. Правові засади діяльності Національного банку України. Інституційна незалежність Національного банку України. Майнова незалежність Національного банку України. Кадрова незалежність Національного банку України. Функціональна незалежність Національного банку України. Інструментальна незалежність Національного банку України. Фінансова незалежність Національного банку України. Поняття та характеристика функцій Національного банку України. Конституційні функції Національного банку України. Інші функції Національного банку України. Особливості функціонування Національного банку України. Операції Національного банку України. Правове регулювання діяльності Національного банку України з управління золотовалютними резервами.

### Тема 14 Банківська система України

Поняття банківської системи та їх види. Структура банківської системи. Характеристика елементів банківської системи України. Особливості становлення банківської системи України. Загальна характеристика верхнього рівня банківської системи України – Національного банку України. Загальна характеристика нижнього рівня банківської системи України: банки, філіали, банківські об'єднання, банківська інфраструктура, небанківські фінансово-кредитні установи.

### Тема 15 Правове регулювання грошового обігу в Україні

Грошовий обіг та грошова система України. Фінансово-правові засади організації платіжних систем в Україні. Правове регулювання відносин у сфері готівкового обігу та здійснення розрахунково-касового обслуговування. Порядок організації безготівкових розрахунків в Україні.

### Тема 16 Правові основи валютного регулювання і контролю в Україні.

Поняття валюти та валютної системи. Поняття валютних операцій. Повноваження органів, що здійснюють державне валютне регулювання. Органи валютного контролю в Україні.

## 5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	застосовувати чинне фінансове законодавство та підзаконні і індивідуальні фінансово-правові акти
PH2	аналізувати правові засади фінансового контролю в Україні та розуміти особливості його проведення
PH3	володіти основами правового регулювання кошторисно-бюджетного фінансування
PH4	організувати правове супроводження фінансової діяльності суб'єктів, а також захист їх порушених прав



PH5	брати участь у розробці проектів бюджетів, організувати правове забезпе-чення їх виконання та контроль за виконанням
-----	--

## 6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.  
Для спеціальності 081 Право:

ПР9	Самостійно визначати ті обставини у з'ясуванні яких потрібна допомога і діяти відповідно до отриманих результатів
ПР14	Належно використовувати статистичну інформацію отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності

## 7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
СН2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СН3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
СН4	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
СН5	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

## 8. Види навчальних занять

<b>Тема 1. Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні</b>
Лк1 "Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самовря-дування в Україні" Поняття, ознаки та функції фінансів. Публічні та приватні фінанси. Зміст та елементи фінансової системи держави. Принципи, напрями і методи фінан-сової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Органи уп-равління державними фінансами. Правові основи фінансової діяльності орга-нів місцевого самоврядування
Пр1 "Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні" (денна) Поняття, ознаки та функції фінансів. Публічні та приватні фінанси. Зміст та елементи фінансової системи держави. Принципи, напрями і методи фінан-сової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Органи уп-равління державними фінансами. Правові основи фінансової діяльності орга-нів місцевого самоврядування.
<b>Тема 2. Фінансове право в системі права України</b>

## Лк2 "Фінансове право в системі права України"

Поняття фінансів, їх ознаки та функції. Фінансова система України та її структура. Зміст, принципи, форми та методи фінансової діяльності держави. Система фінансових органів. Предмет, метод, система, джерела фінансового права. Фінансово-правове регулювання: поняття та зміст. Фінансове законодавство: поняття, структура, загальна характеристика. Фінансове право в системі права. Наука фінансового права: історично-правові аспекти, сучасний стан та перспективи розвитку.

## Пр2 "Фінансове право в системі права України"

Поняття фінансів, їх ознаки та функції. Фінансова система України та її структура. Зміст, принципи, форми та методи фінансової діяльності держави. Система фінансових органів. Предмет, метод, система, джерела фінансового права. Фінансово-правове регулювання: поняття та зміст. Фінансове законодавство: поняття, структура, загальна характеристика. Фінансове право в системі права. Наука фінансового права: історично-правові аспекти, сучасний стан та перспективи розвитку.

## Тема 3. Фінансові норми та правовідносини

### Лк3 "Фінансово-правові норми. Фінансові правовідносини"

Поняття фінансово-правової норми, її ознаки, особливості та зміст; класифікація за способом впливу на учасників правовідносин, за змістом, за функціональним призначенням тощо. Структура фінансово-правової норми. Особливості санкцій фінансово-правових норм. Фінансові правовідносини: поняття та особливості, класифікація, структура. Суб'єкти та учасники фінансових правовідносин. Особливості об'єкту фінансових правовідносин. Фактичний та юридичний зміст фінансових правовідносин

### Пр3 "Фінансово-правові норми. Фінансові правовідносини"

Поняття фінансово-правової норми, її ознаки, особливості та зміст; класифікація за способом впливу на учасників правовідносин, за змістом, за функціональним призначенням тощо. Структура фінансово-правової норми. Особливості санкцій фінансово-правових норм. Фінансові правовідносини: поняття та особливості, класифікація, структура. Суб'єкти та учасники фінансових правовідносин. Особливості об'єкту фінансових правовідносин. Фактичний та юридичний зміст фінансових правовідносин

## Тема 4. Правові засади фінансового контролю в Україні

### Лк4 "Організаційно-правові засади фінансового контролю в Україні"

Поняття фінансового контролю та його зміст. Види фінансового контролю за часом проведення, за формою проведення, за сферою фінансової діяльності, за суб'єктним складом органів, що його здійснюють. Методи фінансового контролю. Види органів фінансового контролю. Повноваження органів законодавчої влади, органів виконавчої влади, спеціальних контрольних органів, органів місцевого самоврядування, недержавних організацій в сфері фінансового контролю. Порядок реалізації контрольних повноважень в фінансовій сфері органами фінансового контролю (Рахункова палата України, Міністерство фінансів України, Державна казначейська служба, Державна аудиторська служба, Державна фіскальна служба, Національний банк України).

#### Пр4 "Організаційно-правові засади фінансового контролю в Україні"

Поняття фінансового контролю та його зміст. Види фінансового контролю за часом проведення, за формою проведення, за сферою фінансової діяльності, за суб'єктним складом органів, що його здійснюють. Методи фінансового контролю. Види органів фінансового контролю. Повноваження органів законодавчої влади, органів виконавчої влади, спеціальних контрольних органів, органів місцевого самоврядування, недержавних організацій в сфері фінансового контролю. Порядок реалізації контрольних повноважень в фінансовій сфері органами фінансового контролю (Рахункова палата України, Міністерство фінансів України, Державна казначейська служба, Державна аудиторська служба, Державна фіскальна служба, Національний банк України).

#### **Тема 5. Відповідальність за порушення фінансового законодавства**

##### Лк5 "Відповідальність за порушення фінансового законодавства"

Поняття та ознаки фінансово-правової відповідальності. Принципи фінансово-правової відповідальності. Функції фінансово-правової відповідальності. Загальна характеристика фінансового правопорушення. Поняття та види фінансових санкцій. Види фінансово-правових санкцій. Риси і ознаки фінансово-правових санкцій. Особливості фінансово-правових санкцій. Порядок реалізації фінансово-правової відповідальності. Стадії фінансово-правової відповідальності.

##### Пр5 "Відповідальність за порушення фінансового законодавства"

Поняття та ознаки фінансово-правової відповідальності. Принципи фінансово-правової відповідальності. Функції фінансово-правової відповідальності. Загальна характеристика фінансового правопорушення. Поняття та види фінансових санкцій. Види фінансово-правових санкцій. Риси і ознаки фінансово-правових санкцій. Особливості фінансово-правових санкцій. Порядок реалізації фінансово-правової відповідальності. Стадії фінансово-правової відповідальності.

#### **Тема 6. Загальні положення бюджетного права**

##### Лк6 "Загальні положення бюджетного права"

Поняття бюджету та його значення для функціонування держави та місцевого самоврядування. Предмет бюджетного права. Бюджетно-правові норми: поняття, особливості, структура, класифікація. Бюджетні правовідносини: поняття, особливості, зміст та види. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Джерела бюджетного права. Бюджетне законодавство.

##### Пр6 "Загальні положення бюджетного права"

Поняття бюджету та його значення для функціонування держави та місцевого самоврядування. Предмет бюджетного права. Бюджетно-правові норми: поняття, особливості, структура, класифікація. Бюджетні правовідносини: поняття, особливості, зміст та види. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Джерела бюджетного права. Бюджетне законодавство.

#### **Тема 7. Бюджетна система України**

Лк7 "Бюджетна система України" (денна)

Бюджетна система України та принципи її побудови. Правове регулювання структури бюджету. Бюджетні права України та місцевого самоврядування. Бюджетна класифікація: поняття та структура

Пр7 "Бюджетна система України" (денна)

Бюджетна система України та принципи її побудови. Правове регулювання структури бюджету. Бюджетні права України та місцевого самоврядування. Бюджетна класифікація: поняття та структура

## **Тема 8. Організаційно-правові засади бюджетного процесу**

Лк8 "Організаційно-правові засади бюджетного процесу" (денна)

Поняття бюджетного процесу та його принципи. Поняття стадій бюджетного процесу. Бюджетний період. Учасники бюджетного процесу та їх повноваження. Порядок подання та розгляду законопроектів, які впливають на доходну чи видаткову частину бюджетів. Застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Складання прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди. Бюджетні призначення та асигнування. Резервний фонд бюджету. Складання проекту бюджету; розгляд та затвердження бюджету, виконання бюджету, особливості формування надходжень бюджету та здійснення витрат в разі несвоєчасного набрання чинності законом про Державний бюджет України. Особливості бюджетного процесу для місцевих бюджетів. Принципи виконання Державного бюджету України. Казначейське обслуговування бюджетних коштів. Виконання Державного бюджету за доходами. Виконання Державного бюджету за видатками. Особливості виконання місцевих бюджетів. Фінансування видатків. Державні та місцеві запозичення. Правове регулювання міжбюджетних відносин. Правові засади розмежування видатків між бюджетами. Передача коштів між місцевими бюджетами. Між-бюджетні трансферти: поняття, види та особливості. Поняття, система та особливості бюджетного контролю. Поняття та види порушень бюджетного законодавства. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства. Правові засади здійснення публічних закупівель.

Пр8 "Організаційно-правові засади бюджетного процесу" (денна)

Поняття бюджетного процесу та його принципи. Поняття стадій бюджетного процесу. Бюджетний період. Учасники бюджетного процесу та їх повноваження. Порядок подання та розгляду законопроектів, які впливають на доходну чи видаткову частину бюджетів. Застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Складання прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди. Бюджетні призначення та асигнування. Резервний фонд бюджету. Складання проекту бюджету; розгляд та затвердження бюджету, виконання бюджету, особливості формування надходжень бюджету та здійснення витрат в разі несвоєчасного набрання чинності законом про Державний бюджет України. Особливості бюджетного процесу для місцевих бюджетів. Принципи виконання Державного бюджету України. Казначейське обслуговування бюджетних коштів. Виконання Державного бюджету за доходами. Виконання Державного бюджету за видатками. Особливості виконання місцевих бюджетів. Фінансування видатків. Державні та місцеві запозичення. Правове регулювання міжбюджетних відносин. Правові засади розмежування видатків між бюджетами. Передача коштів між місцевими бюджетами. Між-бюджетні трансферти: поняття, види та особливості. Поняття, система та особливості бюджетного контролю. Поняття та види порушень бюджетного законодавства. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства. Правові засади здійснення публічних закупівель.

**Тема 9. Загальні положення податкового права України**

Лк9 "Загальні положення податкового права України" (денна)

Поняття податкового права. Становлення податкового права як галузі права в системі права України. Розвиток наукових підходів до розуміння податкового права та його функцій у розвитку держави. Предмет та метод податкового права. Особливості методу податкового права. Характеристика державно-владних розпоряджень як характерної особливості методу податкового права. Система та джерела податкового права. Принципи податкового права. Податково-правові норми та податкові правовідносини

Пр9 "Загальні положення податкового права України" (денна)

Поняття податкового права. Становлення податкового права як галузі права в системі права України. Розвиток наукових підходів до розуміння податкового права та його функцій у розвитку держави. Предмет та метод податкового права. Особливості методу податкового права. Характеристика державно-владних розпоряджень як характерної особливості методу податкового права. Система та джерела податкового права. Принципи податкового права. Податково-правові норми та податкові правовідносини

**Тема 10. Поняття та характеристика податку**

Лк10 "Поняття та характеристика податку" (денна)

Зародження податку, як особливої форми утримання держави її громадянами. Поняття та характеристика напрямків сприйняття податків. Функції податків та особливості їх реалізації. Елементи правового механізму податку. Характеристика основних елементів правового механізму податку (платник податку, об'єкт оподаткування та ставка податку). Характеристика додаткових елементів правового механізму податку (строк і порядок сплати, податкова звітність тощо). Класифікація податків. Характеристика видів податків залежно від компетенції органу, що встановлює податковий платіж на відповідній території. Характеристика видів податків залежно від каналу надходження. Характеристика видів податків залежно від методу стягнення. Характеристика видів податків залежно від методу оподаткування.

Пр10 "Поняття та характеристика податку" (денна)

Зародження податку, як особливої форми утримання держави її громадянами. Поняття та характеристика напрямків сприйняття податків. Функції податків та особливості їх реалізації. Елементи правового механізму податку. Характеристика основних елементів правового механізму податку (платник податку, об'єкт оподаткування та ставка податку). Характеристика додаткових елементів правового механізму податку (строк і порядок сплати, податкова звітність тощо). Класифікація податків. Характеристика видів податків залежно від компетенції органу, що встановлює податковий платіж на відповідній території. Характеристика видів податків залежно від каналу надходження. Характеристика видів податків залежно від методу стягнення. Характеристика видів податків залежно від методу оподаткування.

**Тема 11. Правове регулювання митних платежів**

Лк11 "Правове регулювання митних платежів" (денна)

Поняття та принципи митного регулювання. Роль та місце митних платежів в податковій системі. Поняття та види мита. Ввізне мито, вивізне мито, сезонне мито, особливі види мита. Поняття та види митних режимів. Встановлення митних платежів. Справляння митних платежів. Визначення бази оподаткування митом. Фінансово-правові аспекти діяльності митних органів України. Правові засади здійснення контролю за сплатою митних платежів. Порядок сплати мита. Пільги при сплаті мита

Пр11 "Правове регулювання митних платежів" (денна)

Поняття та принципи митного регулювання. Роль та місце митних платежів в податковій системі. Поняття та види мита. Ввізне мито, вивізне мито, сезонне мито, особливі види мита. Поняття та види митних режимів. Встановлення митних платежів. Справляння митних платежів. Визначення бази оподаткування митом. Фінансово-правові аспекти діяльності митних органів України. Правові засади здійснення контролю за сплатою митних платежів. Порядок сплати мита. Пільги при сплаті мита

**Тема 12. Фінансово-правові основи обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів**

Лк12 "Фінансово-правові основи обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів" (денна)

Поняття страхування як економічної і правової категорії, його завдання і функції. Галузі права, якими регулюються страхові відносини. Види страхування. Органи, які здійснюють нагляд і регулювання страхових відносин. Сутність обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів. Види державних цільових позабюджетних фондів. Пенсійний фонд як централізований орган виконавчої влади і як фонд коштів для забезпечення пенсій і соціальних послуг. Правовий режим коштів Пенсійного фонду та інших соціальних страхових позабюджетних фондів (на випадок безробіття, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням). Правовий режим коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Фінансовий контроль за утворенням та використанням цільових позабюджетних фондів

Пр12 "Фінансово-правові основи обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів" (денна)

Поняття страхування як економічної і правової категорії, його завдання і функції. Галузі права, якими регулюються страхові відносини. Види страхування. Органи, які здійснюють нагляд і регулювання страхових відносин. Сутність обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів. Види державних цільових позабюджетних фондів. Пенсійний фонд як централізований орган виконавчої влади і як фонд коштів для забезпечення пенсій і соціальних послуг. Правовий режим коштів Пенсійного фонду та інших соціальних страхових позабюджетних фондів (на випадок безробіття, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням). Правовий режим коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Фінансовий контроль за утворенням та використанням цільових позабюджетних фондів

### **Тема 13. Правове регулювання банківської діяльності**

Лк13 "Правове регулювання банківської діяльності" (денна)

Ринки фінансових послуг як предмет фінансово-правового регулювання. Поняття банківської системи України та банку. Фінансово-правове регулювання банківської діяльності. Поняття та характеристика центрального банку держави. Зміст правового статусу центрального банку держави. Особливості становлення Національного банку України. Правові засади діяльності Національного банку України. Інституційна незалежність Національного банку України. Майнова незалежність Національного банку України. Кадрова незалежність Національного банку України. Функціональна незалежність Національного банку України. Інструментальна незалежність Національного банку України. Фінансова незалежність Національного банку України.

Пр13 "Правове регулювання банківської діяльності" (денна)

Ринки фінансових послуг як предмет фінансово-правового регулювання. Поняття банківської системи України та банку. Фінансово-правове регулювання банківської діяльності. Поняття та характеристика центрального банку держави. Зміст правового статусу центрального банку держави. Особливості становлення Національного банку України. Правові засади діяльності Національного банку України. Інституційна незалежність Національного банку України. Майнова незалежність Національного банку України. Кадрова незалежність Національного банку України. Функціональна незалежність Національного банку України. Інструментальна незалежність Національного банку України. Фінансова незалежність Національного банку України.

**Тема 14. Банківська система України**

Лк14 "Банківська система України" (денна)

Поняття банківської системи та їх види. Структура банківської системи. Характеристика елементів банківської системи України. Особливості становлення банківської системи України. Загальна характеристика верхнього рівня банківської системи України – Національного банку України. Загальна характеристика нижнього рівня банківської системи України: банки, філіали, банківські об'єднання, банківська інфраструктура, небанківські фінансово-кредитні установи.

Пр14 "Банківська система України" (денна)

Поняття банківської системи та їх види. Структура банківської системи. Характеристика елементів банківської системи України. Особливості становлення банківської системи України. Загальна характеристика верхнього рівня банківської системи України – Національного банку України. Загальна характеристика нижнього рівня банківської системи України: банки, філіали, банківські об'єднання, банківська інфраструктура, небанківські фінансово-кредитні установи.

**Тема 15. Правове регулювання грошового обігу в Україні**

Лк15 "Правове регулювання грошового обігу в Україні" (денна)

Грошовий обіг та грошова система України. Фінансово-правові засади організації платіжних систем в Україні. Правове регулювання відносин у сфері готівкового обігу та здійснення розрахунково-касового обслуговування. Порядок організації безготівкових розрахунків в Україні

Пр15 "Правове регулювання грошового обігу в Україні" (денна)

Грошовий обіг та грошова система України. Фінансово-правові засади організації платіжних систем в Україні. Правове регулювання відносин у сфері готівкового обігу та здійснення розрахунково-касового обслуговування. Порядок організації безготівкових розрахунків в Україні

**Тема 16. Правові основи валютного регулювання і контролю в Україні.**

Лк16 "Правові основи валютного регулювання і контролю в Україні" (денна)

Поняття валюти та валютної системи. Поняття валютних операцій. Повноваження органів, що здійснюють державне валютне регулювання. Органи валютного контролю в Україні



Пр16 "Правові основи валютного регулювання і контролю в Україні" (денна)

Поняття валюти та валютної системи. Поняття валютних операцій. Повноваження органів, що здійснюють державне валютне регулювання. Органи валютного контролю в Україні

## 9. Стратегія викладання та навчання

### 9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН2	Практикоорієнтоване навчання
МН3	Самостійне навчання
МН4	Лекційне навчання

Лекція. В процесі викладення навчальної дисципліни будуть застосовуватися такі види лекцій: викладення теоретичного матеріалу (теми 1, 2, 5), оглядові лекції з використанням опорного конспекту (теми 13, 14), лекції-дискусії (теми 3, 4), інформаційні лекції (теми 8-12), підсумкові лекції (теми 4, 6,7). Залежно від методів викладення навчального матеріалу в процесі викладення окремих тем можливим є застосування таких видів лекцій як монологічна, інформаційно-проблемна, проблемна, лекція-бесіда або їх поєднання. Практичні заняття: розв'язання типових завдань, робота малими групами над вирішенням практичних ситуацій.

1. Базові комунікативні навички, які допомагають розвивати відносини з людьми, підтримувати розмову, ефективно вести себе в критичних ситуаціях при спілкуванні з оточуючими. 2. Навички self-менеджменту: допомагають ефективно контролювати свій стан, час, процеси. 3. Навички ефективного мислення: ерудованість, креативність. 4. Управлінські навички, які потрібні людям на етапі, коли вони стають керівниками і підприємцями.

### 9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка курсової роботи
НД2	Виконання групового практичного завдання
НД3	Підготовка до поточного і підсумкового контролю
НД4	Розв'язання ситуаційних завдань
НД5	Лекції-дискусії

## 10. Методи та критерії оцінювання

### 10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$

Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

## 10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Розв'язування ситуаційних завдань	Студенти, після отримання відомої інформації, на підставі аналізу чинного фінансового законодавства вирішують практичну ситуацію і презентують свої висновки.	протягом занять першого і другого модулів	Викладач після презентації результатів аналізує відповідь і надає рекомендації щодо покращення результатів
МФО2 Експрес-тестування	Здобувачі виконують тестові завдання з предмету	четвертий, восьмий тиждень	після перевірки тестових завдань викладач доводить результат і аналізує відповіді, а також надає рекомендації щодо покращення підготовки під час проходження тестування
МФО3 Захист презентацій та рефератів	здобувачі готують реферат на задану тему і презентують результати .	другий, третій, п'ятий, шостий тижні	Викладач надає усні або письмові рекомендації щодо презентованій роботи

<p>МФО4 Перевірка та оцінювання письмових завдань</p>	<p>Після виконання здобувачами наданих завдань вони надаються викладачу на перевірку та оцінку</p>	<p>протягом семестру</p>	<p>після перевірки та оцінки завдань викладач доводить результати та надає рекомендації щодо покращення підготовки до письмових завдань</p>
<p>МФО5 Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.</p>	<p>здобувачі отримують проблемне завдання пов'язане з вирішенням практичної ситуації і після їх вирішення здійснюють їх обговорення з іншими студентами під керівництвом викладач</p>	<p>протягом семестру</p>	<p>Викладач після презентації вирішення ситуації пропонує її подальше обговорення з студентами групи з метою залучення всіх студентів до обговорення</p>

### 10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
<p>МСО1 Написання та захист курсової роботи</p>	<p>Здобувачі після отримання теми курсової роботи, опрацьовують навчальну і наукову літературу та пишуть курсову роботу відповідно до вимог встановлених для написання курсової роботи. Після виконання надають її на перевірку. Після перевірки здобувачі презентують результати свого курсового проекту.</p>	<p>восьмий тиждень</p>	<p>після отримання на перевірку роботи викладач перевіряє її і повідомляє результа. а результатами перевірки робота може бути допущена до захисту</p>

МСО2 Підсумковий контроль: екзамен	підсумковий контроль проводить у вигляді письмової роботи що включає в себе завдання розроблені відповідно до програми курсу	останній тиждень навчання	після перевірки виконаних робіт викладач доводить результати до відома здобувачів
МСО3 Складання комплексного письмового модульного контролю	Здобувачі виконують письмові завдання, що включають в себе матеріали які вони отримали протягом першого та другого модулів	четвертий та восьмий тижні	після перевірки викладач доводить до відома здобувачів результати засвоєння матеріалів студентів за модуль
МСО4 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	Після отримання завдання студенти вирішують практичний кейс та презентують результати.	третій, шостий тиждень	Після презентації викладач оцінює роботу студентів та надає рекомендації щодо її покращення

#### Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
<b>7 семестр</b>	<b>100 балів</b>		
МСО2. Підсумковий контроль: екзамен	<b>40</b>		
	40	40	Так
МСО3. Складання комплексного письмового модульного контролю	<b>20</b>		
2x10	20	Не передбачено	Ні
МСО4. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	<b>40</b>		
4x10	40	5	Так

#### Курсова робота:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
<b>7 семестр</b>		<b>100 балів</b>		
МСО1. Написання та захист курсової роботи		<b>100</b>		
		100	60	Так

Підготовлена до захисту курсова робота повинна мати рецензію наукового керівника. Перед захистом курсової роботи студенту надається можливість ознайомитися із змістом рецензії. До захисту курсової роботи студент допускається після оформлення роботи відповідно до встановлених вимог та одержання позитивної рецензії керівника курсової роботи. Захист курсових робіт проводиться згідно з планом навчального процесу та розкладом захисту студентами курсових робіт перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри та керівника курсової роботи. Курсова робота допускається до захисту після перевірки на антиплагіат.

## 11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

### 11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
-----	-------------------

### 11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

<b>Основна література</b>	
1	Іванський А.Й. Фінансове право: підручник. Міжнародний гуманітарний університет. 2-ге вид. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 484 с.
2	Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. – Харків : Право, 2019. – 416 с.
3	Фінансове право України: навчальний посібник. М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с.
4	Фінансове право : підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 432 с.
<b>Допоміжна література</b>	
1	Тетарчук І. Фінансове право України. Навчальний посібник для підготовки до іспиту. Київ: ЦНЛ, 2022, 256 с.
2	Савченко Л., Коваленко А., Андрущенко Г. Фінансово-контрольне право. Київ: Юрінком Інтер, 2021, 348 с.
3	Фінансове право України: навчальний посібник / [М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський]. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с



## ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ


№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекцій	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>денна форма навчання</b>												
Модуль 1. Загальна частина												
1	Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Фінансове право в системі права України	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Фінансові норми та правовідносини	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
4	Правові засади фінансового контролю в Україні	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
5	Відповідальність за порушення фінансового законодавства	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Модуль 2. Спеціальна частина												
1	Загальні положення бюджетного права	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Бюджетна система України	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Організаційно-правові засади бюджетного процесу	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
4	Загальні положення податкового права України	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
5	Поняття та характеристика податку	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
6	Правове регулювання митних платежів	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
7	Фінансово-правові основи обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
8	Правове регулювання банківської діяльності	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
9	Банківська система України	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
10	Правове регулювання грошового обігу в Україні	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
11	Правові основи валютного регулювання і контролю в Україні.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	модульний контроль	24	0	0	0	0	24	0	0	0	24	0
2	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
1	курсова робота	30	0	0	0	0	30	0	0	0	0	30
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>64</i>	<i>32</i>	<i>32</i>	<i>0</i>	<i>86</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>0</i>	<i>54</i>	<i>16</i>

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>заочна форма навчання</b>												
Модуль 1. Загальна частина												
1	Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні	5	2	2	0	0	3	3	0	0	0	0
2	Фінансове право в системі права України	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Фінансові норми та правовідносини	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
4	Правові засади фінансового контролю в Україні	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
5	Відповідальність за порушення фінансового законодавства	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Модуль 2. Спеціальна частина												



1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Загальні положення бюджетного права	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Бюджетна система України	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
3	Організаційно-правові засади бюджетного процесу	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
4	Загальні положення податкового права України	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
5	Поняття та характеристика податку	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
6	Правове регулювання митних платежів	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
7	Фінансово-правові основи обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
8	Правове регулювання банківської діяльності	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
9	Банківська система України	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
10	Правове регулювання грошового обігу в Україні	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
11	Правові основи валютного регулювання і контролю в Україні.	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
Контрольні заходи												
1	модульний контроль	24	0	0	0	0	24	0	0	0	24	0
2	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
1	курсова робота	30	0	0	0	0	30	0	0	0	0	30
<i>Всього з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>22</i>	<i>12</i>	<i>10</i>	<i>0</i>	<i>128</i>	<i>55.5</i>	<i>2.5</i>	<i>0</i>	<i>54</i>	<i>16</i>

	<p style="text-align: center;"><b>РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ</b> <b>«Фінансове право»</b></p> <p><b>Ступінь вищої освіти</b> Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл  <b>Спеціальність: освітня програма 081</b> Право: Право  <b>Рік навчання</b> 2023  <b>Семестр</b> 7 семестр  <b>Форма навчання</b> денна, заочна  <b>Мова викладання</b> українська</p>
<b>Викладач(і)</b>	Старинський Микола Володимирович
<b>Контактна інформація викладача</b>	n.starynskyi@uabs.sumdu.edu.ua
<b>Час та місце проведення консультацій</b>	К-3, 219 з 14-00 до 15-00
<b>Посилання на освітні платформи для онлайн занять</b>	<a href="https://mix.sumdu.edu.ua/study/course/6617">https://mix.sumdu.edu.ua/study/course/6617</a>
<b>Посилання на силабус в каталозі курсів</b>	<a href="https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/syllabus/526c196a1a2049b7978fa62eb04326403860204">https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/syllabus/526c196a1a2049b7978fa62eb04326403860204</a>
<b>Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів</b>	n.starynskyi@uabs.sumdu.edu.ua, особистий кабінет студентів

## ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;

- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

### **Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань навчальної дисципліни**

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

### **Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу**

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

### **Політика щодо відвідування**

Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком. За наявності карантинних обмежень заняття відбуваються у онлайн форматі.

### **Політика щодо дедлайнів та перескладання**

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається у загальному порядку передбаченому університетськими правилами..

### **Політика щодо оскарження результатів оцінювання**

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

## **Критерії оцінювання**

### **Політика оцінювання**

Організація навчального процесу: семестрів викладання -1, модульних циклів-2. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: R=100 балів. Підсумкове сумативне оцінювання містить : підсумковий контроль, складання комплексного письмового модульного контролю, виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист), оцінювання письмових робіт. Підсумковий контроль оцінюється максимально в 40 балів. Складання комплексного письмового модульного контролю - 12 балів, 6 балів за кожний модульний контроль. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) - 1 бал по кожній темі, максимальна кількість - 16 балів; письмова робота - 2 бали по кожній темі, максимальна кількість - 32 балів. Написання та захист курсової роботи, при позитивному оцінюванні від 60 до 100 балів..

**Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання**

Для спеціальності 081 Право:

Програмні результати навчання	Результат навчання	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
ПР9	РН1	Лк1, Лк2, Лк3, Лк4, Лк5, Лк6, Лк7, Лк8, Лк9, Лк10, Лк11, Лк12, Лк13, Лк14, Лк15, Лк16	НД3	МН3	ЗН1	МСО2
ПР14	РН2	Лк6, Лк7, Лк8, Лк9, Лк10, Лк11, Лк12, Лк13, Лк14, Лк15, Лк16	НД1, НД4	МН1	ЗН1	МСО1, МСО3, МСО2
ПР14	РН3	Лк6, Лк7, Лк8, Лк9, Лк10	НД2	МН2	ЗН1	МСО4, МСО2
ПР9	РН4	Лк7, Лк8, Лк10, Лк11, Лк12, Лк13, Лк14, Лк15, Лк16	НД2	МН2	ЗН1	МСО4, МСО2
ПР9	РН5	Лк6, Лк7, Лк8, Лк9	НД5	МН4	ЗН1	МСО2